

Alkohola aprite 2016. gada 3 mēnešos

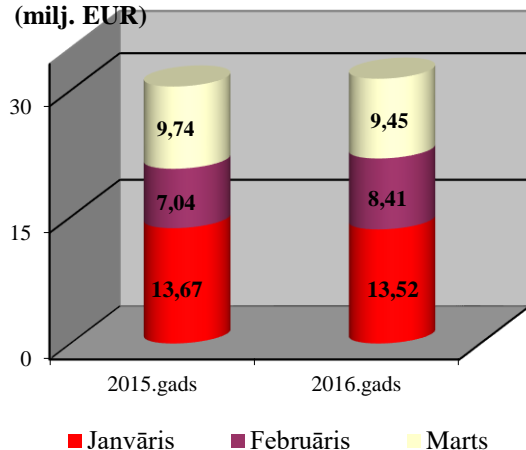
1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholiskajiem dzērieniem

2016.gada trīs mēnešos **akcīzes nodoklis par alkoholiskajiem dzērieniem** (neieskaitot alu) **iekasēts 31,4 milj. EUR** apmērā, kas ir par 0,93 milj. EUR jeb 3% vairāk kā 2015.gada attiecīgā periodā, ko ietekmēja kopējais patēriņam nodoto alkoholisko dzērienu apjomu pieaugums salīdzinot ar iepriekšējo gadu, kā arī akcīzes nodokļa likmju palielināšana 2015.gada augustā un 2016.gada 1.martā.

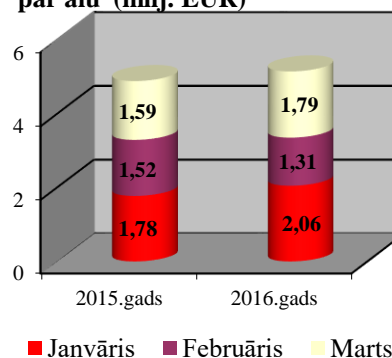
Savukārt **par alu** 2016.gada trīs mēnešos **iekasēti 5,2 milj. EUR**, kas ir par 0,26 milj. EUR **vairāk** nekā 2015.gada trīs mēnešos, ko pamatā ietekmēja iepriekš minētais akcīzes nodokļa likmju kāpums alum 2015.gada augustā par 23% un 2016.gada 1.martā par 11%.

1.attēls

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholiskajiem dzērieniem (bez alus) (milj. EUR)



Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alu (milj. EUR)



2. Alkoholisko dzērienu apritē iesaistītie komersanti

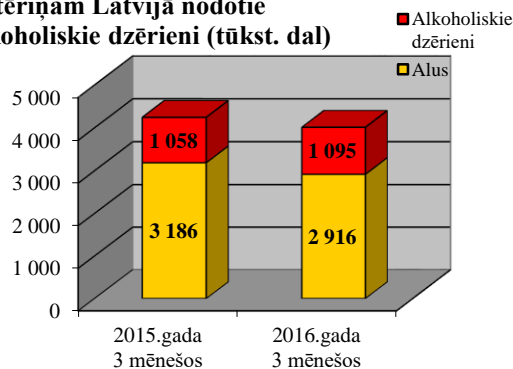
2016.gada marta beigās:

- 186 komersantiem bija 210 spēkā esošas licences akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai, no tiem 57 komersantiem bija spēkā esošas licences uz atvieglotiem nosacījumiem – mazie alkoholisko dzērienu ražotāji, kuri ražo vīnu, raudzētos dzērienus vai pārējos alkoholiskos dzērienus no savā īpašumā vai valdījumā esošajos dārzos un dravās iegūtajiem produktiem vai savvaļā augošiem augiem Alkoholisko dzērienu aprites likumā noteikto limitu ietvaros;
- 44 komersantiem bija spēkā licences reģistrēta nosūtītāja darbībai;
- 5 komersantiem bija spēkā esošas licences reģistrēta saņēmēja darbībai;
- 240 komersantiem bija spēkā esošas licences alkoholisko dzērienu vairumtirdzniecībai;
- 4204 komersantiem – spēkā esošas licences alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai un 154 spēkā esošas licences alus mazumtirdzniecībai.

3. Patēriņam Latvijā nodotie alkoholiskie dzērieni

Viens no būtiskākajiem rādītājiem, kas vistiešākā veidā ietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus valsts budžetā, ir alkoholisko dzērienu apjoms, kas nodots patēriņam Latvijā, un to struktūra, ņemot vērā piemērojamās akcīzes nodokļa likmes.

Patēriņam Latvijā nodotie alkoholiskie dzērieni (tūkst. dal)



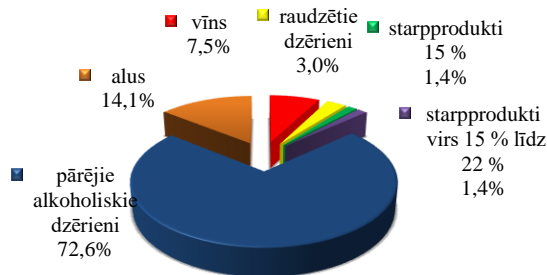
2016.gada trīs mēnešos patēriņam Latvijā nodoti 1 095 tūkst. dekalitri (turpmāk – dal) alkoholisko dzērienu, kas ir **par 3% vairāk** nekā 2015.gada trīs mēnešos. Arī vērtējot pēc absolūtā alkohola satura dzērienos, patēriņam nodotie apjomi ir par 3% lielāki kā 2015.gada trīs mēnešos. Legālo alkoholisko dzērienu patēriņš mēnešu griezumā kāpis janvārī un martā, nosedzot februārī novēroto legālo preču apjomu

kritumu.

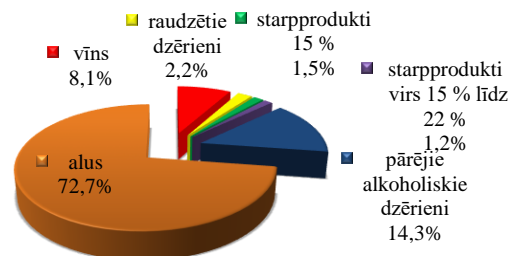
Alus **2016.gada trīs mēnešos** patēriņam Latvijā nodots 2 916 tūkst. dal apjomā un salīdzinājumā ar 2015.gada attiecīgo periodu **vērojams samazinājums par 8%**.

3.attēls

Akcīzes nodokļa ieņēmumu struktūra (% no EUR) 2016.gada 3 mēnešos



Kopējā alkoholisko dzērienu struktūra (% no realizācijas Latvijā (dal) 2016.gada 3 mēnešos



Kopējā patēriņam Latvijā nodoto alkoholisko dzērienu struktūrā **2016.gada trīs mēnešos** vislielāko daļu sastāda alus (73%), savukārt degvīna un pārējo „spirtoto” (3.attēlā – pārējo alkoholisko dzērienu) īpatsvars kopējā alkohola patēriņa struktūrā aizņem 14%, taču būtiski augstākās nodokļa likmes dēļ akcīzes nodokļa ieņēmumu struktūrā šai grupai ir dominējošā loma nodrošinot 73% no ieņēmumiem.

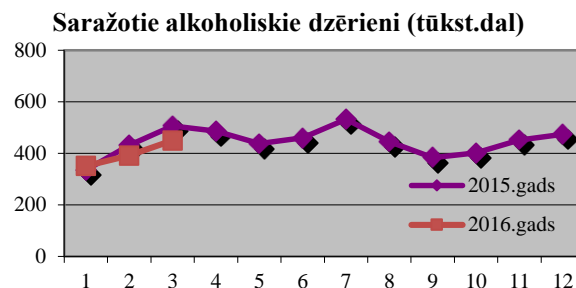
Informāciju par lielākajiem komersantiem, kuri 2016.gada trīs mēnešos visvairāk patēriņam Latvijā nodevuši alkoholisko dzērienu un alu skatīt *7.pielikumā*.

2016.gada trīs mēnešos Latvijas patērētāju vidū kā vispopulārākais alkoholiskais dzēriens saglabājas „Cēsu Džons” kokteilis. Populārāko 2016.gada trīs mēnešos alkoholisko dzērienu nosaukumus skatīt *8.pielikumā*.

4. Alkoholisko dzērienu ražošana

4.attēls

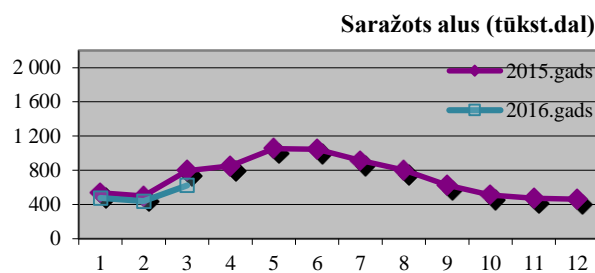
2016.gada trīs mēnešos alkoholisko dzērienu ražošana tiek veikta 62 akcīzes preču noliktavās, saražoti 1 193 tūkst. dal alkoholisko dzērienu (neskaitot alu), kas ir **par 6% mazāk** nekā 2015.gada trīs mēnešos. Salīdzinājumā ar 2015.gadu, šogad ir pieaudzis saražoto starpproduktu apjoms, savukārt vīnu, raudzēto dzērienu un pārējo alkoholisko dzērienu ražošanas apjomi samazinājušies – skatīt *4.pielikuma 1.tabulu*.



Mazie alkoholisko dzērienu ražotāji, t.i. komersanti, kam ir spēkā esošas licences uz atvieglotiem nosacījumiem, 2016.gada trīs mēnešos saražojusi 1,41 tūkst. dal alkoholiskos dzērienus, kas ir par 23% vairāk nekā 2015.gada trīs mēnešos, un 97% no mazajās ražotnēs saražotā apjoma sastāda raudzēto dzērienu grupas dzērieni.

5.attēls

Alus ražošana 2016.gada trīs mēnešos veikta 37 akcīzes preču noliktavās, un kopumā saražoti 1 537 tūkst. dal alus, kas ir **par 16% mazāk** kā 2015.gada trīs mēnešos, skatīt *5.pielikuma 1.tabulu*.



2016.gada marta beigās 34 komersantiem ir patstāvīgās mazās alus darītavas statuss. No kopējā Latvijā 2016.gada trīs mēnešos saražotā alus apjoma mazajās alus darītavās (tādējādi saņemot akcīzes nodokļa atvieglojumu 50% apmērā) saražoti 20% (314 tūkst. dal) no kopējā Latvijā ražotā alus daudzuma, kas ir par 32% mazāk nekā 2015.gada trīs mēnešos. Jāatzīmē, ka patstāvīgo mazo alus darītavu darbība ir jau ilggadēja un ar salīdzinoši nozīmīgu ietekmi uz alus ražošanas apjomiem Latvijā.

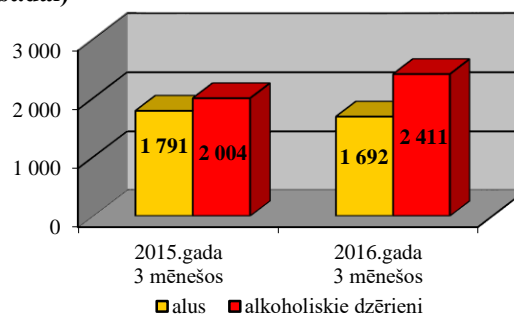
5. Alkoholisko dzērienu ievēšana Latvijā

6.attēls

Lielākā daļa alkoholisko dzērienu Latvijā tiek importēti/ievēti, izmantojot akcīzes preču noliktavas. Akcīzes preču noliktavās ievēto, tai skaitā importēto, preču apjomu izmaiņas tiešā veidā neietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus, jo tie lielākoties tiek saņemti un uzglabāti atliktā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā, kā arī liela daļa dzērienu no akcīzes preču noliktavām atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā tiek pārvietoti uz citām ES dalībvalstīm vai eksportēti.

2016.gada trīs mēnešos Latvijā importēti/ievēti 2 411 tūkst. dal alkoholisko dzērienu (neskaitot alu), kas ir **par 20% vairāk** kā 2015.gada attiecīgajā periodā, skatīt *4.pielikuma 1.tabulu*.

Latvijā ievētie alkoholiskie dzērieni un alus (tūkst.dal)



Alus 2016.gada trīs mēnešos Latvijā kopumā importēts/ievests 1 692 tūkst. dal apjomā, kas ir **par 6% mazāk** kā 2015.gada trīs mēnešos, skatīt *5.pielikuma 1.tabulu*.

6. Alkoholisko dzērienu nosūtīšana uz ES dalībvalstīm un eksportam

7. attēls

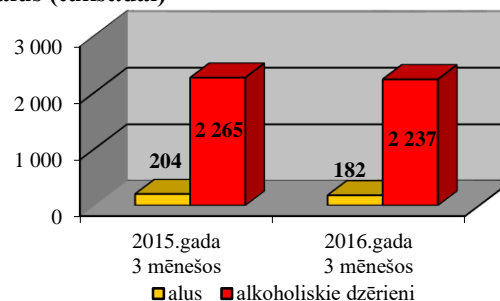
Kopumā **2016.gada trīs mēnešos** no Latvijas izvesti 2 237 tūkst. dal alkoholisko dzērienu (neskaitot alu), kas ir **saglabājies** pērnā gada līmenī, skatīt *4.pielikuma 2.tabulu*. No tiem 85% eksportēti, galvenokārt uz Krieviju, 15% nosūtīti uz citām ES dalībvalstīm, no tā lielākais apjoms nosūtīts uz Igauniju un Lietuvu.

Lielāko daļu no alkoholisko dzērienu apjoma, kas izvests no Latvijas, sastāda pārējo alkoholisko dzērienu grupas dzērieni.

Alus 2016.gada trīs mēnešos no Latvijas izvests 182 tūkst. dal apjomā, un, salīdzinot ar 2015.gada trim mēnešiem, šis apjoms samazinājies par 10%, *skatīt 5.pielikuma 2.tabulu*.

2016.gada trīs mēnešos alus no Latvijas tiek izvests gan uz ES dalībvalstīm, gan eksportēts, 23% no kopējā izvestā alus apjoma izvesti uz Lietuvu, savukārt 12% uz Krieviju.

No Latvijas izvestie alkoholiskie dzērieni un alus (tūkst.dal)



7. Spirta aprite

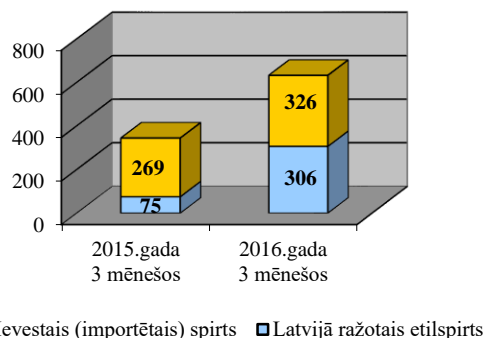
Latvijā spirta aprite tiek stingri reglamentēta saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību, kas paredz arī ierobežotu spirta aprītē iesaistīto personu loku. Etilspirta ražošanu šī gada trīs mēnešos veikuši trīs komersanti, savukārt etilspirta ievēšanu no citām valstīm 2016.gada trīs mēnešos veikuši trīs alkoholisko dzērienu ražotāji. Faktiski visa spirta aprite Latvijā notiek atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā, tādēļ akcīzes nodokļa ieņēmumus tiešā veidā tā neietekmē. Detalizētus spirta aprites rādītājus skatīt *2. un 4. pielikumā*.

2016.gada trīs mēnešos Latvijā kopumā saražots etilspirts 306 tūkst. dekalitru absolūtā alkohola (dal a/a) apjomā, kas ir par 231 tūkst. dal a/a jeb četras reizes vairāk kā 2015.gada attiecīgajā periodā. Minētais skaidrojams ar to, ka viens no spirta ražotājiem 2015.gada pirmajos trīs mēnešos nebija atsācis spirta ražošanu, kas bija pārtraukta uz pāris gadiem.

2016.gada trīs mēnešos, salīdzinot ar 2015.gada datiem, par **21% pieaudzis** arī Latvijā ievestā un importētā spirta apjoms – no Krievijas, Slovākijas, Igaunijas un Zviedrijas ievesti 326 tūkst. dal a/a etilspirta, kas uz perioda beigām atrodas uzkrājumos.

8.attēls

Latvijā aprītē esošā etilspirta izcelsme (tūkst. dal a/a)



No kopējā 2016.gadā valstī pieejamā etilspirta apjoma – 841 tūkst. dal a/a (krājumi gada sākumā + saražots + ievests Latvijā):

9.attēls

– **40%** izmatoti alkoholisko dzērienu ražošanā un šis apjoms ir par 3% lielāks, salīdzinot ar 2015.gada attiecīgo periodu;

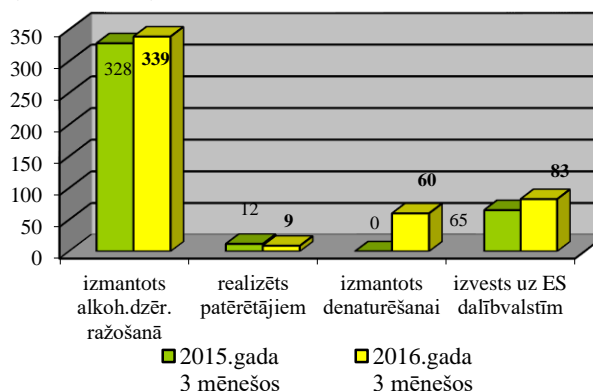
– **10%** etilspirta izvesti no Latvijas, un to apjoms salīdzinot ar 2015.gadu ir pieaudzis par 27%;

– citiem spirta patērētājiem nodotais etilspirta apjoms, salīdzinot ar 2015.gadu, ir samazinājies par 25%, taču tie ir salīdzinoši nelieli apjomi, kas kopējā izlietojumā sastāda **1%**;

– salīdzinot ar 2015.gada attiecīgo periodu, šogad Latvijā ir saražots denaturētais spirts – 2016.gada 3 mēnešos denaturēšanai tika izlietoti 60 tūkst. dal a/a.

Vienlaikus, salīdzinājumā ar 2016.gada janvāra sākumu, par 67% ir pieaudzis etilspirta krājumu daudzums marta beigās.

Latvijā pieejamā etilspirta izlietojums (tūkst. dal a/a)



Gaile 67120166

Analītiskajā materiālā un pielikumos apkopota informācija no VID informācijas sistēmās iesniegtajiem pārskatiem uz datu apkopošanas brīdi. Informācija turpmākajās publikācijās var tikt precizēta.